

Sygn. akt III AUa 1430/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSA Jarosław Błaszczak (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

przy udziale zainteresowanego B. S.

o ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., (...)

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 1 października 2012 r. sygn. akt IX U 418/12

I. ***uchyla zaskarżony wyrok w pkt I i w tym zakresie postępowanie umarza,***

II. ***oddala apelację wnioskodawcy,***

III. ***odstępuje od obciążania wnioskodawcy kosztami postępowania.***

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 października 2012 r. sygn. akt IXU 418/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu w pkt. I wyroku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 stycznia 2012 r. znak (...)w ten sposób, że ustalił, iż B. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym, jako osoba wykonująca prace na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) w okresie od 15 października 2007 r. do 31 października 2007 r. i w grudniu 2007 r., w pkt II wyroku oddalił dalej idące odwołanie, a w pkt III koszty postępowania wzajemnie zniósł.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 23 stycznia 2012 r. o nr (...) stwierdził, że B. S. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika (...) we W. podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu i wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 01.10.2007 r. do 14.10.2007 r.

Kolejną decyzją z dnia 23 stycznia 2012 r. o nr (...) stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia B. S. podlegającego ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) we W. wynosi za październik 2007 r. po 451,61 zł na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i wypadkowe oraz 940,11 zł, na ubezpieczenie zdrowotne oraz za grudzień 2007 r. 1500,00 zł na ubezpieczenie zdrowotne.

Wnioskodawca (...) we W. nie zgadzając się z w/w decyzjami odwołał się do Sądu. Wniósł o zmianę obu w/w decyzji i orzeczenie, że B. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia, ponadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zainteresowany B. S. zawarł z (...) we W. dwie umowy zlecenia w dniu: 01.10.2007 r. oraz w dniu 03.11.2007 r. Podpisując obie umowy oświadczył, że nie wnosi o objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym i wypadkowym oraz oświadczył, iż jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w innym zakładzie pracy i jego wynagrodzenie miesięczne, które jest podstawą naliczania stawek na ubezpieczenie społeczne jest wyższe od minimalnego tj. od kwoty 936,00 zł.

Zainteresowany był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 15.10.2007 r. do 14.01.2010 r. w Agencji Mienia Wojskowego Oddział Terenowy we W..

Płatnik (...) we W. przyjmując oświadczenie zainteresowanego w kwestii podlegania ubezpieczenia społecznego z tytułu umowy o pracę nie zweryfikował tego oświadczenia, czy jest zgodne z prawdą.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w okresie od 05.07.2011 r. do 05.08.2011 r. przez Wydział Kontroli Płatników Składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. w Wojewódzkim (...) stwierdzono, że wnioskodawca nie dokonał prawidłowego zgłoszenia zleceniobiorców m.in. B. S. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych ubezpieczenia zdrowotnego i tym samym nie ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne. Przedmiotową kontrolą objęto okres od 01.2007 r. do 12.2010 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd orzekł, że odwołania wnioskodawcy w części zasługują na uwzględnienie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd w pierwszej kolejności powołał treść przepisów mających w sprawie zastosowanie tj. art. 6. ust. 4, art. 9 ust 2, art. 18 ust 1 i 3, art. 41, 46 i 47 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 j.t), określających zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz określających odpowiedzialność płatnika składek za odprowadzenie składek do ZUS, jak również wskazał, na treść art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 ze zm.), określającego zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jednocześnie podkreślił, że ze stanu faktycznego sprawy wynika, że (...) we W., przyjmując oświadczenia od zainteresowanego o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę nie sprawdził ich prawdziwości, natomiast w ocenie Sądu na płatniku spoczywał szczególnie obowiązek weryfikacji w/w oświadczeń. Sąd wskazał, że płatnik powinien pouczyć zleceniobiorców o skutkach złożenia błędnego oświadczenia woli, ewentualnej odpowiedzialności finansowej i karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą.

Sąd stwierdził, że z uwagi na to, iż zainteresowany podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę od dnia 15.10.2007 r. do 14.01.2010 r., to nie podlegał on w tym terminie ubezpieczeniom społecznym jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek.

Apelację od wyroku wywiodły obie strony.

Strona powodowa zaskarżyła wyrok w części oddalającej odwołania wnioskodawcy od decyzji ZUS i zarzuciła mu:

1. naruszenie art. 6 ust. 1 pkt. 1 i 4 i art. 12. ust. 1 w zw. z art. 9 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 j.t.), przez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że ubezpieczony B. S. podlegał we wskazanych wyżej okresach obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i wypadkowemu,
2. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez nie przytoczenie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a w szczególności niepodanie przepisów regulujących obowiązek powoda weryfikacji oświadczeń złożonych przez zainteresowanego dla celów ubezpieczeń społecznych.

Wobec tak przedstawionych zarzutów skarżąca wniosła o :

- zmianę wyroku w części oddalającej odwołania powoda od decyzji ZUS z dnia 23.01.2012 r. znak (...)i (...)ustalających podleganie B. S. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i wypadkowemu od 01.10.2007 r. do 14.10.2007 r. (pkt 2 wyroku) i od 03.11.2007 r. do 30.11.2007 r. (pkt 1 wyroku) i ustalających podstawę wymiaru składek za te okresy przez ustalenie, że zainteresowany nie podlegał w tych okresach ubezpieczeniom społecznym i wypadkowemu, ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku w tej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto strona apelująca (...) wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Organ rentowy zaskarżył wyrok w części co do pkt. 1 i 3 zarzucając wyrokowi:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 386 § 4 kpc., poprzez nie rozpoznanie istoty sprawy i nie uwzględnienie przez Sąd I instancji w swoich ocenach zasadności decyzji organu rentowego w kontekście objęcia B. s.ubezpieczeniem społecznym w okresie od dnia 1.10.2007 r. do dnia 14.10.2007 r., a co za tym idzie zasadności ustalenia podstaw wymiaru składek na poszczególne ubezpieczenia za okres 10.2007 r. i XII. 2007 r. nie miał innego tytułu ubezpieczenia prócz zawartej z płatnikiem składek umowy zlecenia;
2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 kpc. poprzez błędne wyjaśnienie podstawy prawnej i faktycznej wyroku, co uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania zaskarżonego wyroku;
3. naruszenie przepisów postępowania art. 477¹⁴ § 1 i § 2 kpc. w zw. z art. 233 kpc poprzez błędną zmianę obu decyzji organu rentowego co wobec określonego decyzejami przedmiotu sporu oraz prawidłowych ustaleń faktycznych Sadu poczynionych w sprawie wskazuje, iż Sad uchybił zasadom logicznego rozumowania oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, ponieważ odwołanie płatnika składek winno zostać oddalone w całości albowiem w istocie nie doszło do zmiany obu decyzji,
4. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 100 kpc. w zw. z art. 98 kpc. poprzez błędne uznanie, iż żądanie strony powodowej zostały w jakiegokolwiek części uwzględnione, podczas gdy z prawidłowej analizy sprawy wynika, iż argumenty podnoszone w odwołaniu nie zostały zaaprobowane przez Sąd I instancji a płatnik składek przegrał sprawę.

Wobec tak przedstawionych zarzutów organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, natomiast apelacja organu rentowego jest zasadna.

Spór w sprawie wymagał ustalenia, czy złożenie przez zainteresowanego w sprawie B. skrzyńskiego nieprawdziwego oświadczenia o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu powoduje ustanie obowiązku ubezpieczenia z tytułu zawartej przez niego od 1.10.2007 r. do 14.10.2007 r. umowy zlecenia.

Sąd I instancji pomimo dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, dokonał całkowicie niewłaściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a w konsekwencji wydał wadliwe rozstrzygnięcie orzekając o zmianie decyzji z dnia 23 stycznia 2012 r. znak (...) oraz (...) ustalając, iż B. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym, jako osoba wykonująca pracę w oparciu o umowę zlecenia u płatnika składek (...) w okresie od 15 października 2007 r. do 31 października 2007 r. i w grudniu 2007 r.

Umknęło uwadze Sądu, że zaskarżona decyzja z dnia 23 stycznia 2012 r. dotycząca objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym emerytalnym, rentowym i wypadkowym dotyczyła okresu **od 1.10.2007 r. do 14.10.2007 r.**, a nie okresu od 15.10.2007 r. do 31.10.2007 r. i grudnia 2007 r. w zakresie którego orzekł Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku.

Z poczynionych przez ten Sąd ustaleń wyraźnie wynika, że zainteresowany B. S. złożył nieprawdziwe oświadczenie o zatrudnieniu w ramach stosunku pracy, w okresie od 1.10.2007 r. do 14.10.2007 r. Takie zatrudnienie zainteresowany wykazał dopiero od dnia 15.10.2007 r. do 14.01.2010 r. w Agencji Mienia Wojskowego Oddział Terenowy we W.. Z powyższego wynika, że w spornym okresie tj. od 1.10.2007 r. do 14.10.2007 r. umowa zlecenia zawarta z (...) była jedynym tytułem, z którego zainteresowany uzyskiwał przychody.

W związku z tym, zgodnie z brzmieniem art. 6 ust 4 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, póź. 1585 j.t), zainteresowany winien być objęty, w tymże okresie, obowiązkowo ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowym. Powołany wyżej przepis stanowi bowiem wprost, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub **umowy zlecenia** albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

Jednocześnie zapis art. 41, art. 46 oraz art. 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowi, że to płatnik składek zobowiązany jest obliczyć, potrącić z dochodów ubezpieczonych, rozliczyć oraz opłacić należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zobowiązany jest również do przekazania do Zakładu imiennych raportów miesięcznych i deklaracji rozliczeniowej po upływie każdego miesiąca kalendarzowego w terminie ustalonym dla rozliczania składek.

Dla wyżej opisanego obowiązku objęcia ubezpieczeniem, jak również obowiązku odprowadzenia przez płatnika składek stosownych składek, nie ma znaczenia fakt, że zainteresowany złożył nieprawdziwe oświadczenie o pozostawaniu w okresie od 1.10.2007 r. do 14.10.2007 r. w stosunku zatrudnienia.

Skoro weryfikacja dokumentów wykazała, że w tym czasie nie był on objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami, konkluzja jest oczywista, koniecznym jest objęcie B. S. za wskazany wyżej okres obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi oraz ubezpieczeniem wypadkowym. Tak też uczynił organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję w przedmiocie objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami zainteresowanego w sprawie.

Wbrew stanowisku strony odwołującej się, płatnik składek nie jest w żaden sposób zwolniony z tego obowiązku, w związku z nieprawdziwym oświadczeniem samego ubezpieczonego, i nadal spoczywa na nim ustawowy obowiązek obliczenia i uiszczenia wymaganych składek.

Ewentualne roszczenia względem ubezpieczonego, płatnik składek może wywieźć na drodze cywilnej domagając się naprawienia powstałej szkody w drodze regresu.

Sąd Apelacyjny nie podziela argumentacji przedstawionej przez wnioskodawcę w apelacji, w której skarżący podnosi, że zainteresowany w sprawie jako zleceniobiorca winien sam złożyć wniosek do organu rentowego i uiścić należne

składki. Przepis art. 9 ust. 2 ustawy systemowej, ma zastosowanie do ubezpieczonych, którzy podlegają już ubezpieczeniu z innego tytułu i umożliwia objęcie ubezpieczeniem społecznym, również z innych tytułów na wniosek osoby zainteresowanej.

B. S., w ocenianym okresie, jak już wskazano powyżej, nie pozostawał w ubezpieczeniu, bowiem w istocie nie był zatrudniony w oparciu o umowę o pracę, z tego też względu objęcie go ubezpieczeniem z tytułu umowy zlecenia nie może mieć charakteru dobrowolności ale jest obowiązkowe. Zainteresowany nie mógł wybrać pomiędzy tytułami ubezpieczenia ani też wnosić o objęcie ubezpieczeniem z dwóch tytułów, gdyż podstawę do ubezpieczenia stanowiła tylko i wyłącznie wiążąca go z (...) we W. umowa zlecenia. Z powyżej wskazanych przyczyn Sąd Apelacyjny stwierdza, że zarzuty podniesione w apelacji wnioskodawcy nie zasługują na uwzględnienie, bowiem pozostają one w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa.

Jednocześnie Sąd uznał za zasadne zarzuty apelacji podniesione przez organ rentowy, który trafnie argumentował poprawność wydanych przez siebie decyzji, wskazując tym samym na wadliwość zaskarżonego rozstrzygnięcia, a w szczególności na niespójność pomiędzy ustalonym przez Sąd Okręgowy stanem faktycznym, a jego oceną prawną.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w oparciu o przepis art. 386 § 3 w zw. z art. 355 kpc w pkt I wyroku orzekł o uchyleniu zaskarżonego wyroku w pkt I i w tym zakresie umorzył postępowanie. Natomiast w pkt II wyroku na mocy art. 386 kpc, Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy jako całkowicie bezzasadną.

W pkt III orzekając o kosztach postępowania Sąd oparł się o dyspozycję art. 102 kpc uznając, że charakter sprawy uzasadnia odstąpienie od obciążenia wnioskodawcy kosztami postępowania.

R.S.